Відгук отримано
20.05.2026 р.
Головою спеціалізованої
вченої ради
ДФ 26.133.118
д.п.н. проф. Хоружим Л.Л.

Голові спеціалізованої вченої ради ДФ 26.133.118 у Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка доктору педагогічних наук, професору, завідувачу кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Людмилі Леонідівні ХОРУЖІЙ

Відгук офіційного опонента
доктора педагогічних наук, професора,
в.о. завідувача кафедри менеджменту освіти та педагогіки вищої школи
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
Біницької Катерини Миколаївни
про дисертацію Бойчук Валентини Сергіївни «Формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови»
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності
011 Освітні, педагогічні науки

1. Актуальність дисертаційної роботи. У сучасному глобалізованому світі проблема міжкультурної комунікації набуває особливого значення як для особистості та її благополуччя, так і для інтересів суспільства в цілому. Динаміка соціально-економічних змін, реформа системи шкільної освіти, що відбувається в Україні, означають, що обов'язки вчителів у контексті формування міжкультурної компетентності здобувачів освіти на уроках іноземних мов постійно переосмислюються та оновлюються. Міжкультурна компетентність у сучасному глобалізованому світі, в якому кордони – як фізичні, так і віртуальні – вже є умовними, стає важливою навичкою XXI століття. Тому суспільства, які прагнуть ефективно функціонувати в сучасному світі ставлять вимогу перед освітою у процесі навчання формувати здатність співпрацювати з людьми з різним культурним походженням, що дозволяє будувати більш відкриті та ефективні ділові відносини у глобальному масштабі.

Хоча проблема формування міжкультурної компетентності у процесі вивчення іноземних мов не є новою концепцією для вітчизняної та зарубіжної педагогічної науки, а кількість наукових досліджень на цю тему є досить вагомими, водночас це питання залишається надзвичайно актуальним і потребує глибокого осмислення та обговорення.

Вважаємо, що вивчення питань формування міжкультурної компетентності на уроках іноземної мови відіграє важливу роль у гармонійному розвитку підлітків. Міжкультурну освіту можна розглядати як різноманітні форми контакту з іншими культурами, коли звичне й близьке в нашій культурі поєднується з новим, відмінним і незнайомим з інших культур. Тому, дослідження проблеми формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови є актуальним у контексті збагачення та розвитку як педагогічної науки в Україні, так і теоретичних, практичних, організаційних аспектів навчання іноземних мов.

Отже, зважаючи на вищевикладене, можемо стверджувати, що дисертаційна робота Бойчук Валентини Сергіївни є актуальним і значущим дослідженням.

Дисертаційне дослідження є складником наукової теми кафедри освітології та психолого-педагогічних наук Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка «Інноваційність розвитку вищої педагогічної освіти у міждисциплінарному вимірі» (державний реєстраційний номер 0121U000123). Тему дисертації «Формування готовності підлітків до міжкультурної комунікації на уроках іноземної мови» було затверджено Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка (протокол № 10 від 30 листопада 2022 р.) та уточнено Вченою радою Київського столичного університету імені Бориса Грінченка (протокол № 6 від 25 квітня 2024 р.) у такому формулюванні «Формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови».

2. Наукова новизна результатів дисертації (теоретичних та/або експериментальних). Безперечно, рецензована дисертація становить вагомий внесок у розвиток спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки». З одного боку, вона узагальнює напрацювання вітчизняної та зарубіжної наукової думки з проблеми міжкультурної компетентності, а з іншого — спрямована на практичне впровадження педагогічних умов формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови. Дисертація Бойчук В.С. є цілісним і завершеним науковим дослідженням, у якому представлено авторське бачення та вагомі результати виконаних наукових завдань. До ключових наукових здобутків роботи належать: вперше обґрунтовано поняття «міжкультурна компетентність підлітків» як інтегрована характеристика особистості, що поєднує ціннісне ставлення до інших культур, знання їх особливостей і здатність до толерантної міжкультурної комунікації з урахуванням вікових потреб підлітків. Визначено її структуру (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, емоційно-вольовий та діяльнісний компоненти) і розроблено критерії діагностики рівнів сформованості міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови (низький, середній, високий).

Обґрунтовано педагогічні умови формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках англійської мови, зокрема: розвиток ціннісного ставлення до міжкультурної взаємодії, організацію партнерської взаємодії та використання інтерактивних методів навчання. У ході виконання дослідження були уточнені ключові поняття й удосконалено методи та форми навчання англійської мови, відібравши найбільш ефективні для розвитку складників формування міжкультурної компетентності підлітків та збагачення змісту навчання на уроках англійської мови у 5-6 класах.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації. Теоретичне значення роботи Бойчук В.С. полягає в представлені теоретико-методологічних засад використаних у ході дослідження, які висвітлені низкою наукових підходів, а саме: системним, культурологічним, аксіологічним, особистісно-орієнтованим, компетентнісним, суб'єктно-діяльнісним. Сформульовано авторське визначення поняття «міжкультурна компетентність підлітків» та обґрунтовано його структуру. Дисертанткою розроблено критеріальний апарат визначення рівнів сформованості міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної

мови, представлений мотиваційно-аксіологічним, когнітивно-рефлексивним, афективно-вольовим та операційно-праксіологічним критеріями з відповідними показниками за низьким, середнім та високим рівнями. Обґрунтовано педагогічні умови формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови, а саме: актуалізація ціннісного ставлення підлітків до міжкультурної комунікації на уроках англійської мови; організація освітнього процесу на засадах партнерської взаємодії вчителя англійської мови з підлітками та підлітків між собою; використання інтерактивного інструментарію англомовної підготовки підлітків у контексті формування їх міжкультурної компетентності.

Дисертаційна робота Бойчук В.С. має прикладне значення, оскільки авторкою визначено потенціал уроків англійської мови як площини формування міжкультурної компетентності підлітків. Дисертантка науково обґрунтувала, розробила та експериментально перевірила освітні інструменти формування міжкультурної компетентності підлітків. Зокрема, авторський практикум «Практикум для формування міжкультурної компетентності підлітків (учнів адаптаційного циклу закладів загальної середньої освіти) на уроках англійської мови» (BookCreator – https://surli.cc/kdrkwb), (https://surli.cc/snbaet) та авторські методичні розробки «Матеріали для формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках англійської мови» (https://surli.cc/nzdtiw). Розроблені дисертанткою навчальні матеріали містять інтерактивні завдання з використанням автентичного англомовного контенту й упроваджені в освітній процес разом із обґрунтованими педагогічними умовами. Усі методичні розробки структуровані відповідно до тем передбачених Модельними навчальними програмами «Іноземна мова 5 – 9 класи» для закладів загальної середньої освіти доповнені інтерактивними методами навчання (рольовими іграми, тренінгами, вебквестами, проєктами, відеоконтентом тощо) та відповідають віковим особливостям підліткового віку. Основні результати дослідження впроваджено в освітній процес гімназій міста Києва: № 126, № 158, № 184 та школі І-ІІІ ступенів № 232 міста Києва.

4. Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації. Обґрунтованість і вірогідність наукових висновків, поданих у дисертації, не викликає сумнівів, оскільки вони визначаються концептуальними положеннями філософської діалектики та гносеології, загальної та вікової психології, педагогіки щодо сутності, змісту та структури міжкультурної компетентності здобувачів освіти; всебічного формування особистості; принцип системності в організації освітнього процесу; наукові концепції щодо обґрунтування окремих положень міжкультурної компетентності; культурологічна концепція; теорія систем; аксіологічні концепції; теорія компетентнісної освіти; особистісно-зорієнтована та діяльнісна парадигма освіти, що становлять основу дослідження, підтверджуються отриманими результатами, використанням значного обсягу науково-педагогічних джерел українських (305 джерел) та іноземних дослідників (76 джерел), а також застосуванням сучасних методів проведення порівняльно-педагогічного дослідження. Дисертаційна робота має достатнє теоретичне забезпечення: до дослідження залучені сучасні дисертаційні дослідження, а також роботи з психології, філософії, соціології, методики навчання англійської мови,

які є релевантними до окресленої мети дослідження. Висновки, презентовані за результатами проведеного дослідження, повністю висвітлюють завдання та за своїм рівнем відповідають вимогам до наукових результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності. Загальний рівень дисертаційної роботи Бойчук В.С. оцінюємо як високий, що свідчить про глибоку та всебічну обізнаність авторки з відповідною науковою проблематикою та досвідом практичної роботи в школі, а також про належне володіння методологією наукового пошуку. Це забезпечує теоретичну обґрунтованість і практичну переконливість представлених висновків.

6. Апробація результатів дисертації. Дисертація Бойчук В.С. належним чином апробована впродовж 2022-2025 рр. на 14 міжнародних і 4 всеукраїнських наукових конференціях, її матеріали відображені в 25 наукових працях, з них: 11 одноосібних статей та 2 статті у співавторстві, включених на дату опублікування до переліку наукових фахових видань України; 12 публікацій, у яких додатково висвітлено наукові результати дисертації.

7. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу.

Дисертантка отримала обґрунтовані наукові результати завдяки чітко сформульованим мети, об'єкту та предмету наукового дослідження. Обґрунтування отриманих наукових результатів базується на правильному використанні методів наукового пошуку.

Дисертація є логічною та закінченою дослідницькою працею, яка складається з анотації, вступу, 3 розділів, висновків, списку джерел та додатків. Логічна структура роботи визначається її метою та сформульованими науково-практичними завданнями. У вступі обґрунтовано актуальність теми дисертації, сформульовано цілі та завдання дослідження, визначено наукову новизну та практичну значимість отриманих результатів, презентовано дані про апробацію та публікацію результатів дисертаційної роботи (25 наукових праць).

У першому розділі проаналізовані теоретичні засади формування міжкультурної компетентності підлітків. Аналізуючи проблему міжкультурної компетентності у сучасному науковому дискурсі авторка передусім дала характеристику компетентнісного підходу в освіті (с.26-28), вивчила проблеми міжкультурної компетентності (с.28-39; с. 54-63) та міжкультурної комунікації (с.39-42), виокремила сутність та структуру міжкультурної компетентності підлітків у вітчизняній та зарубіжній науковій думці та практиці.

Обґрунтованим у першому розділі є також поняття «міжкультурна компетентність підлітків» та подано авторське визначення поняття: «міжкультурна компетентність це інтегрована характеристика особистості, що синтезує певну систему цінностей, знань та вмінь, що пов'язані з володінням іноземною мовою, а також здатністю до ефективної міжкультурної взаємодії з представниками інших культур на засаді толерантності і поваги (с. 48 дисертації). Оскільки в дослідженні Бойчук В.С. саме підліток є тим суб'єктом, який бере безпосередню участь у міжкультурній комунікації, тому на 48-53 сторінках

першого розділу подано його вікові особливості, які необхідно враховувати в процесі формування їх міжкультурної компетентності.

У другому розділі пропонується і обгрунтовуються педагогічні умови формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови. Для формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках англійської мови розроблені компоненти, критерії та показники сформованості міжкультурної компетентності підлітків, які детально подані у таблиці 2.1. (компоненти: мотиваційно-ціннійсний, когнітивно-пізнавальний, операційно-діяльнісний, емоційно-вольовий; критерії: мотиваційно-аксіологічний, когнітивно-рефлексивний, операційно-праксеологічний, афективно-вольовий), які детальніше подано у Додатку Ґ. Розробляючи критеріальний апарат та діагностичний інструментарій дослідження дисертантка для з'ясування наявного рівня сформованості компонентів міжкультурної компетентності за кожним критерієм узагальнила такі завдання цього розділу як: провести дослідження для отримання достовірних, конкретних, доступних для вимірювання якісні та кількісні дані, що відповідають певним показникам, які дають змогу схарактеризувати критерії; обробити та порівняти фактичні дані та показники з контрольними значеннями відповідно до прийнятних діагностичних методик оцінки; провести аналіз та узагальнення отриманих даних і показників (с. 85-86 дисертації).

Також спираючись на позиції вітчизняних учених подані у таблиці 2.2 авторка визначила такі рівні міжкультурної компетентності підлітків: високий, середній, низький та на с. 90-92 дисертації дала їх характеристики.

У ході дослідження дисертантка вивчила та проаналізувала сучасні підручники з навчання іноземних мов та з метою розширення лінгвістичного блоку у темах підручників 5 та 6-го класів запропонувала доповнити їх зміст додатковою лінгвістичною та культурологічною інформацією, яка не має професійного забарвлення і широко використовується в повсякденній побутовій комунікації носіїв англомовної культури.

Так, у Додатку Г представлено прислів'я, приказки, ідіоми, фразові дієслова, абревіатури, найбільш уживані скорочені слова в особистому спілкуванні (лінгвістичний блок); англійські казки, міфи, відомості про: англійських письменників для дітей, видатних діячів Англії, визначні місця, торгові центри, галереї мистецтв, найвідоміші театри у Великобританії, урочисті події, страви національної кухні, звичаї та традиції (с.241-244).

Позитивно оцінюємо, що у діагностичному інструментарії дослідження дисертантка поряд із використанням стандартизованих дослідницьких методик використовує власні авторські анкети та з авторською адаптацією методики, які детально описані на с. 91-95 дисертації.

У другому розділі акцентовано, що статистична обробка даних і графічна презентація результатів дослідження здійснювалася за допомогою пакета статистичних програм SPSS Statistics 27.

У підрозділі 2.2. дисертації було презентовано загальну логіку і алгоритм експериментальної складової дисертації, а також висвітлюємо процедуру проведення констатувального етапу педагогічного експерименту. Провівши констатувальний етап педагогічного експерименту з'ясовано, що низький рівень

міжкультурної компетентності мають 70,07% підлітків ЕГ та 70,4% – КГ; середній рівень виявлено у 29,25% учнів ЕГ та 29,6% – КГ; високий рівень показали лише 0,68% учнів ЕГ, що свідчить про схожість рівнів міжкультурної компетентності підлітків обох груп. Це підтверджує те, що групи були сформовані коректно і є репрезентативними вибірками генеральної сукупності. За кожним вказаним критерієм як в ЕГ так і в КГ, дослідницею виявлено наявність значних прогалин у мотиваційно-ціннісній, когнітивно- пізнавальній, емоційно-вольовій та операційно-діяльнісний сфері міжкультурної взаємодії, що зумовлює недостатній у цілому рівень розвитку міжкультурної компетентності підлітків (с. 116 дисертації). Беручи до уваги результати констатувального експерименту та аналізу наукової літератури у другому розділі визначені такі *педагогічні умови* формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках англійської мови:

1. Актуалізація ціннісного ставлення підлітків до міжкультурної комунікації на уроках англійської мови.
2. Організація освітнього процесу на засадах партнерської взаємодії вчителя англійської мови з підлітками та підлітків між собою.
3. Використання інтерактивного інструментарію англомовної підготовки підлітків у контексті формування їх міжкультурної компетентності (с. 118 дисертації).

До кожної педагогічної умови у своєму дослідженні авторка запропонувала методи їх формування, які були адаптовані для уроків англійської мови у 5-6 класах. Наприклад, *метод «mind-mapping»* (як метод формування суспільної поведінки рекомендовано використовувати, *методи формування свідомості та ціннісних орієнтацій* (ціннісно-смислових настанов і порад, оповідання, бесіди) – англійська хвилинка; *методи формування суспільної поведінки* (створення виховуючих ситуацій) – дерево рішень, англійська хвилинка; *методи стимулювання діяльності й поведінки* (змагання, емоційного впливу, рольові ігри) – вікторини; *методи контролю й аналізу ефективності виховання* (самоаналіз, самооцінка, самоконтроль) – рольова гра, акваріум, зіпсований телефон, ажурна пилка. Для реалізації першої педагогічної умови; вікторина «British symbols and national memory»; до запропонованих методів дисертантка також «включила» в штучно створені на уроках іноземної мови, змодельовані *міжкультурні комунікативні ситуації* (як методу формування суспільної поведінки та контролю й аналізу ефективності виховання).

Також запропоновано такі теми для реалізації першої педагогічної умови як *«Відпочинок і дозвілля», «Свята і традиції», «Шкільне життя», «Природа», «Подорож»* та ін.

Акцентовано, що формуванню ціннісного ставлення підлітків до міжкультурної комунікації на уроках англійської мови сприяє використання засобів ІКТ. Цінним на нашу думку є представлення прикладів навчальних сайтів з англійської мови – Duolingo, Situational nglish, BBC Learning English, Realenglish.com, Livemocha, LinguaLeo (с. 123-124 дисертації), які можна використати в освітній практиці.

Вивчаючи другу умова формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках англійської мови, а саме реалізацію освітнього процесу на

основі партнерської взаємодії підлітків між собою та вчителя з підлітками дисертантка акцентує на використанні діалогу «на рівних» – «equitable dialogue», який є оптимальний для формування міжкультурної компетентності підлітків (с. 126-127). Та наводяться приклади ефективних *інтерактивних методів* для формування належної міжкультурної компетентності підлітків на уроках англійської мови: «Мозковий штурм», «Обговорення проблеми в загальному колі», «Карусель», «Акваріум», «Мікрофон», «Незакінчені речення», «Навчаючи-учусь», «Ажурна пилка», «Дерево рішень», «Неперервна шкала думок», «Розігрування ситуації за ролями», «Обмін думками», «Парні інтерв'ю» (с. 131).

Щодо реалізації третьої педагогічної умови «Використання інтерактивного інструментарію англомовної підготовки» авторка пропонує використовувати інструменти ІКТ, зокрема: *електронний підручник* англійської мови («Family and Friends», «English Grammar in Use», «All Clear», «Prepare»); е*лектронні словники* (ABBYY Lingvo, Urban Dictionary, Оксфордський словник англійської мови, TheFreeDictionary.com, Babylon, Longman, Macmillan та ін.), мережу Інтернет (*навчальні сайти з англійської мови), мультимедійні засоби.* З огляду на досвід роботи дисертантки на посаді вчителя, вона рекомендує для реалізації усіх визначених педагогічних умов використовувати групові форми роботи на уроках англійської мови, які детально представлені на с. 136-137 дисертації.

У третьому розділі представлені результати експериментальної перевірки ефективності педагогічних умов формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови. Наведені приклади вправ, методів та прийомів, реалізації кожної педагогічної умови, які взаємопов'язані і доповнюють один одного. З'ясовано, що при формуванні мотиваційно-ціннісного компонента міжкультурної компетентності підлітків найголовнішу роль має лінгво-соціокультурний метод; когнітивно-пізнавальний; аудіовізуальний; емоційно-вольовий – комунікативний; операційно-діяльнісний – метод опори на фізичні дії, комунікативно-ігрові методи. У параграфі 3.1. встановлено, що найдієвішим і провідним методом підвищення міжкультурної компетентності підлітків є аудіовізуальний, оскільки він уможливлює «занурення» в англомовну культуру шляхом візуалізації та унаочнення різноманітних життєвих ситуацій, що дозволяє розкрити особливості поведінки, традицій, етикету, менталітету її носіїв, надає автентичні зразки іноземних слів, фраз, речень, їх написання і вимови, засобів паравербальної комунікації з урахуванням конкретного міжкультурного контексту для подальшого відтворення/повторення учнями 5 – 6 класів ЗЗСО (с.157-158 дисертації).

Аналіз результатів контрольного етапу експерименту довів ефективність запропонованих дисертанткою педагогічних умов та освітніх інструментів у формуванні міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови. Засвоєні підлітками внаслідок цього міжкультурні знання, вміння та навички допомогли їм розширити свій кругозір, зрозуміти важливість комунікації з представниками інших культур та необхідність мати належну міжкультурну компетентність, стимулювали розвиток пізнавальних здібностей, креативність, творчу ініціативу, сприяли здатності аналізувати, систематизувати, узагальнювати потрібну інформацію, передбачати можливі наслідки своєї і

«чужої» поведінки, аргументувати власну та розуміти іншу точку зору, допускати існування декількох альтернативних рішень вирішення однієї і тієї ж проблеми, співпрацювати у команді, контролювати свої емоції.

8. Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Бойчук В.С. у ході наукового дослідження дотримувалась принципів академічної доброчесності при підготовці дисертації та у наукових публікаціях, в яких висвітлено наукові результати дисертації. Дотримання вимог академічної доброчесності в наукових публікаціях та тексті дисертації підтверджено довідкою про проходження перевірки на плагіат, виданою директором бібліотеки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, де виконувалася дисертація. У дисертації та наукових публікаціях відсутній академічний плагіат, фабрикація чи фальсифікація. Рецензоване дисертаційне дослідження здійснено з дотриманням чинних етичних норм наукової діяльності.

9. Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Позитивно оцінюючи наукове й практичне значення отриманих дисертанткою результатів, вважаємо за доцільне висловити окремі зауваження та рекомендації до деяких положень роботи, зокрема:

1. Об'єктом дослідження визначено формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови. Водночас у межах роботи (зокрема на с. 5, 72, 120–121) акцент зроблено на використанні сайту для підлітків (учнів 5–6 класів ЗЗСО), ігрових елементів, пісень, історій та інших видів активностей на уроках англійської мови, а також на обґрунтуванні педагогічних умов і методів формування міжкультурної компетентності з урахуванням вікових особливостей саме учнів 5–6 класів. Разом із тим на с. 49 дисертації зазначено, що в дослідженні, спираючись на позиції О. Волошиної та І. Полілуєвої, підлітковий вік визначено в межах 10–15 років, що охоплює учнів 5–9 класів закладів загальної середньої освіти.

2. У описі результатів експериментальної роботи (с. 97-99) не вистачає аналізу проблем і складнощів, які виникли у процесі експерименту, що є актуальними для забезпечення належного формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови.

3. Для перспективи подальших досліджень Бойчук В.С. можна порадити розширити контекст обраної теми наукової роботи шляхом створення єдиної цільової освітньої програми формування міжкультурної компетентності всіх учнів ЗЗСО: початкової освіти, адаптаційного циклу, базової та профільної середньої освіти.

4. Заслуговує на схвалення ґрунтовний аналіз базових понять дослідження здійснений у параграфах 1.1, 1.2 та 2.1. Проте, варто було б оформити їх у форматі глосарію та представити у додатках.

10. Загальний висновок про рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

Дисертація Бойчук Валентини Сергіївни «Формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови» є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, що має вагоме теоретичне й прикладне значення

для розвитку педагогічної науки та відповідає спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки. Зміст дисертації свідчить, що Бойчук Валентина Сергіївна на високому рівні опанувала методологію наукового дослідження, має ґрунтовні теоретичні знання у галузі дослідження, оволоділа відповідними вміннями, навичками та компетенціями.

11. Загальна оцінка дисертації і наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам. Дисертація Бойчук Валентини Сергіївни «Формування міжкультурної компетентності підлітків на уроках іноземної мови» відповідає п. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 №44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за №155/30023, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка зі спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки.

Офіційний опонент:
доктор педагогічних наук,
професор, в.о. завідувач кафедри менеджменту освіти
та педагогіки вищої школи
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії Катерина БІНИЦЬКА

Підпис БІНИЦЬКОЇ Катерини засвідчую,
Завідувач канцелярії Тетяна РИБАК